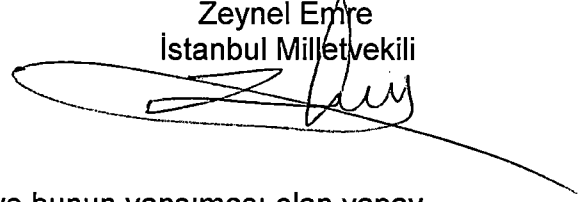

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mehmet Fatih KACIR tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Zeynel Emre
İstanbul Milletvekili

İnsanlık tarihinde 21. yüzyılın ileri teknoloji ve bunun yansıması olan yapay zeka ile tanımlanacağı şimdiden kesinleşmiş durumda. Toplumsal düzen ve bireysel yaşamlara etkilerine ilişkin çelişkili spekülasyonlar olmakla birlikte tartışmasız olan gerçek, yapay zekanın üretim ilişkilerini kökten değiştireceği; bunun da dünya üzerinde dengeleri etkileyeceği yönündedir. Bu alanda Çin'in son yıllarda atak yaptığı bilinmekle beraber özellikle üretim sistemlerine uyum açısından ABD'nin açık ara önde olduğu bilinmekte. ABD'nin Silikon Vadisi'ndeki ileri teknoloji araştırmaları bu alana önemli katkılar sunarken Avrupa Konseyi de geleceğin asıl rekabet alanı olan yapay zekaya ilişkin çalışmalarını hızlandırmak amacıyla 2030 yılına kadar önemli denecek düzeyde bir bütçe (200 milyar euro) ayırmayı öngörmüştür.

İstisnasız hemen hemen her alanda insan yaşamına yön vermesi kaçınılmaz olan yapay zekaya ilişkin ülkemizdeki çalışmaların yeterliliği konusunda çeşitli kuşklar söz konusudur. Sanayi ve Teknoloji Bakanı olarak kısa bir süre önce yaptığınız açıklamalarda, yapay zeka alanındaki yerli çalışmalara değinmiş, bu alanda 21 yılda 14,3 milyar lira destek sağlandığını, devlet kademelerinin üst düzeyinde çeşitli planlamalar yapıldığını kaydetmiştiniz. Söz konusu bütçenin bu alanda rakabet edeceğimiz ülkelerin ayırdığı bütçe ve yürüttüğü çalışmalar göz önüne alındığında umut verici olmadığı ortadadır. Yapay zekaya ilişkin 11. Kalkınma Planı ile 2021 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı doğrultusunda hazırlanan belgede de, akademik alandaki çalışmalardan ar-ge çalışmalarına, devlet burslarıyla yurt dışında yapay zeka alanında lisansüstü öğrenim için ayrılan kontejanların artırılmasından Türk diasporasında yapay zeka alanında çalışan akademisyenler ve uzmanların Türkiye'nin yapay zeka ekosistemiyle buluşturulmasına, yerli mevzuatın oluşturulmasından KOBİ'lerin bu alana uyum sağlamalarına kadar çeşitli öngörüler kaydedilmiştir. Buna karşın geldiğimiz aşamada söz konusu öngörüler '-cek, -cak' ifadelerinde kalmıştır.

Yapay zekanın teknolojik dönüşümle sınırlı kalmayıp insanlığın varoluş ve etik kullarına da etki edeceği dikkatten kaçırılmaksızın, toplumsal uyumun sağlanmasının yaşamsal önemde olduğu bir gerçektir.

Bu bağlamda;

1-) Çok hızlı gelişen teknoloji ve yapay zeka alanlarında üretilen her türlü akıllı sistem, yazılım ve robotun Türk toplumuna, insanına ve doğasına etkisini etik yönden değerlendirerek, toplumun zarar görmesini engellemek üzere herhangi bir yönetmelik veya yönerge hazırlandı mı? Bunları hazırlamakla ilgili komisyon ve çalışma grubu kuruldu mu? Bu çalışmaların yapılması için kimler görevlendirilmiştir?

2-) Bilhassa yapay zeka konusunda dünyadaki gelişmeleri yakından takip etmek ve ulusal bir yapay zeka araştırma ortamı yaratmak üzere üniversitelerimiz ve ar-ge kuruluşlarımız neler planlamaktadırlar? Son 5 yıl içerisinde bu kuruluşlar yurtdışından kaç adet yetenekli ve bilgili yapay zeka uzmanı veya akademisyeni bünyelerine katmışlardır?

3-) Yapay zeka alanı ile ilgili hukuki alt yapı çalışmaları yapılmış mıdır? Ülkemizde yapay zeka konusunda uzman hukukçu yetiştirmek için neler yapılmaktadır?

4-) Ülkemize uygun "yapay zeka etik standartlar" raporu hazırlanmış mıdır? Bu konuda bugüne kadar herhangi bir çalışma yapılmış mıdır?